

Iede Hoorn

Leven met de dood

Verhalen van een
uitvaartverzorgster

Iede Hoorn

Leven met de dood

Verhalen van een
uitvaartverzorger

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

KOSM • S

www.kosmosuitgevers.nl

 [kosmos.uitegevers](https://www.facebook.com/kosmosuitgevers)

 [kosmosuitegevers](https://www.instagram.com/kosmosuitgevers)

www.iEDEhoornuitvaartzorg.nl

 [iEDEhoornuitvaartzorg](https://www.facebook.com/iEDEhoornuitvaartzorg)

 [iEDEhoornuitvaartzorg](https://www.instagram.com/iEDEhoornuitvaartzorg)

© 2023 Iede Hoorn / Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Titel: *Leven met de dood*

Ondertitel: *Verhalen van een uitvaartverzorger*

Teksten: Iede Hoorn i.s.m. Marloes Berghege

Tekstredactie: Kirsten Verhagen

Omslagfoto's: Talitha Cornelisse

Foto's binnenwerk: Talitha Cornelisse (foto 2, 8, 10, 11, 13),

Jules van den Steenhoven (foto 4), Eline Verhaaf (foto 9),

Marissa van Lavieren (foto 12)

Omslagontwerp: Femke den Hertog

Vormgeving binnenwerk: www.intertext.be

Kosmos Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

ISBN 978 90 4392 908 0

ISBN e-book 978 90 4392 909 7

ISBN audiobook 978 90 4392 910 3

NUR 320

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, online-publicatie of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever kan echter aansprakelijk gesteld worden voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Inhoud

Inleiding	9
De broertjes Gesser	15
De clown	19
Niet mijn verdriet	23
Hij heeft het zo gewild	29
Verbinding op afstand	33
Deathfluencer	39
Technoparty	43
Kiststicker	47
Een militaire operatie	51
De mediator	55
De paarse kist	59
Weer of geen weer	63
Vincent	67
Die meneer met dat knotje	71
Een Surinaamse uitvaart	75
Onverklaarbare dingen	79
Kinderrouw	83
In goede handen	87
De blauwe familie	91

Laat het los	95
Koffie met cake	99
De koningin van de Zuidas	103
Eén telefoontje verwijderd	107
Ter land, ter zee of in de lucht	111
Tot de dood ons scheidt	115
De ceremonie	119
Budgetuitvaart	123
Je moeder komt thuis	127
Zebra	131
Vinding	135
Prematoriumparty	139
Een cultureel weekje	143
Ik kan het niet alleen	147
Hoe klein groots kan zijn	151
Suna	153
Het lintenritueel	157
Je weet nooit bij wie je aanbelt	161
Een inclusieve uitvaart	165
Sharon	169
Slotwoord	175
Dankwoord	179

Inleiding

Van de luchtvaart naar de uitvaart

De allereerste dode die ik in mijn leven zag, was mijn overgrootmoeder. Ik was nog een klein jochie en begreep eigenlijk niet zo goed wat er aan de hand was. Het staat me nog helder voor de geest hoe ik op de dag van de uitvaart door een klein gangetje liep met aan het eind de kist waarin mijn overgrootmoeder lag. Toen ik over de rand keek, vielen mij vooral haar lippen op: die waren blauw verkleurd. Daarna had ik het wel weer gezien en wilde ik buitenspelen, maar dat mocht niet, want het was immers de dag van de begrafenis. Dat vond ik net zo raar als die blauwe lippen.

Dat het leven op een bepaald moment eindigt, heb ik altijd interessant gevonden. Ik ben opgegroeid in een dorp waar veel bejaarde mensen woonden. Als kind ging ik graag op bezoek bij mijn buren op leeftijd om ze gezelschap te houden en naar hen te luisteren. Ik vond het een fascinerend idee dat deze mensen er al een heel leven op hadden zitten. Soms nam ik onze gesprekken op, omdat ik niet wilde dat hun verhalen verloren zouden gaan. Deze

mensen droegen bijvoorbeeld vaak nog klederdracht en behoorden waarschijnlijk tot de laatsten die dat nog zouden doen; ze hadden zoveel moois te vertellen! Door hun verhalen vast te leggen zouden ze niet worden vergeten en iets moois achterlaten. Niet bepaald een alledaagse hobby voor een kind, maar ik vond het allemaal enorm boeiend.

Uiteraard vielen deze burens in de loop van de tijd een voor een weg, en zo kwam ik ook weer in aanraking met de dood. Het maakte me nieuwsgierig: wat gebeurt er dan precies als je sterft? En hoe werkt zo'n begrafenis? Toch dacht ik toen niet meteen: daar wil ik later mijn werk van maken. Wie wel? In die tijd was het niet bepaald een vanzelfsprekende carrièrekeuze. Dat is het eigenlijk nog steeds niet. Maar achteraf gezien had het dus al op jonge leeftijd mijn interesse, de dood.

Na de middelbare school ging ik studeren en uiteindelijk kwam ik na een aantal omzwervingen terecht in de luchtvaart. Deze baan als steward was op mijn pad gekomen en voorzag op dat moment in mijn behoefte om meer van de wereld te zien. Maar toen ik daar op een gegeven moment klaar mee was, wist ik dat ik op zoek moest naar een baan die écht bij me paste. Ik vond veel dingen leuk, dus besloot ik, terwijl ik nog werkte als steward, verschillende bedrijven aan te schrijven met de vraag ervaring op te mogen doen. Van assistent in de operatiekamer en verzorgende in een verpleeghuis, tot vrijwilliger in een hospice: ik heb het gedaan. Op een dag fietste ik terug van de sportschool en trok een bord langs

de weg mijn aandacht: HIER WORDT EEN MULTICULTUREEL UITVAARTCENTRUM GEBOUWD. Uitvaartverzorger, dat is misschien ook wel interessant! Ik stuurde een bericht naar het mailadres op het bord en zo zat ik niet veel later bij een grote uitvaartorganisatie aan tafel. Met nul ervaring. Maar ik trof de juiste persoon, want zij zag wel wat in mij en stelde voor dat ik een paar dagen met een uitvaartverzorger van haar locatie zou meelopen om te kijken of het iets voor mij zou zijn. Ik was bloednerveus en keek vol bewondering naar deze uitvaartverzorgster, die zo relaxed was en haar hand er niet voor omdraaide om bijvoorbeeld te spreken voor tweehonderd man. Zou ik dat wel kunnen? Die onzekerheid viel van me af toen ik mee mocht op een familiebezoek. We kwamen thuis bij een oudere dame die haar man had verloren en ineens voelde ik me in mijn element. Sommige mensen vinden het moeilijk om over de dood te praten, maar voor mij geldt bijna het tegenovergestelde. Ik nam meer het voortouw, en zette mijn ervaring als steward in voor het maken van een praatje en het oppikken en analyseren van lichaamstaal. Ik begon zelf vragen te stellen – Hoelang waren ze samen geweest? Wat voor man was hij? – om vervolgens mee te denken over het afscheid. Ook dit was onderdeel van het werk, en ik was verkocht. Ik bleef parttime vliegen en ging daarnaast een opleidingstraject tot uitvaartverzorger in.

Inmiddels zijn we een aantal jaar verder en werk ik met veel plezier als uitvaartverzorger. Ik ben zelfs voor

mezelf begonnen. Helaas merk ik dat het algemene beeld van werken met de dood, überhaupt van de dood, niet helemaal juist is. 'Je ziet er helemaal niet uit als een uitvaartverzorger, zo met die haren los en in een spijkerbroek', of 'Jouw werk zou niets voor mij zijn, ik zou de hele dag huilen'. En als ik zo iemand dan vraag of hij of zij weleens heeft nagedacht over zijn of haar eigen uitvaart, dan blijft het vaak lang stil. De dood is nog altijd een taboe. Mensen praten er niet graag over; het is nu eenmaal geen leuk onderwerp. Maar uiteindelijk krijgen we er allemaal mee te maken. Ermee omgaan is moeilijk en waar leer je zoiets? Nergens. Dit boek is geen gids die je daarbij gaat helpen, maar ik hoop wel dat het ervoor zorgt dat de dood meer bespreekbaar wordt en dat het laat zien dat het meer is dan alleen verdriet. Het is ook samen lachen, herinneringen ophalen, gezelligheid, muziek, eten, drinken. De dood is heel divers en kan alles zijn wat jij maar wilt.

Door mijn werk is me nog duidelijker geworden dat een afscheid ontzettend belangrijk is en dat je daar echt de tijd voor moet nemen. Mensen schieten vaak in de regelmodus, terwijl je juist moet zien te vertragen. Het laten binnenkomen en vervolgens luisteren naar je gevoel. Waar heb je behoefte aan? Aan het verlies zelf kun je uiteraard niets veranderen. Maar goed afscheid nemen zorgt er in ieder geval voor dat je met een fijn gevoel kunt terugkijken op een verdrietige situatie. Dat kan ook veel kracht geven.

Ik heb de afgelopen jaren zo veel mogen zien, bij zo veel intieme en speciale momenten aanwezig mogen zijn. Eén uitvaart in het bijzonder zal ik nooit vergeten: het afscheid van de broertjes Gesser. Twee jongens die samen verongelukten. Zoiets blijft je bij, want het is verschrikkelijk. Maar de geweldige familie waarin ik terecht kwam, hun positiviteit: het was uniek. De ouders hebben mij die week echt opgenomen in hun gezin, en elke keer dat ik bij hen was, stond ik weer versteld van hun kracht. Ik heb aan deze mensen ontzettend veel inzichten en wijze lessen te danken. Het afscheid van de jongens heeft de groei van mijn bedrijf ook in een stroomversnelling gebracht. Vanwege alle publiciteit kreeg ik meer bekendheid, en nu is er zelfs dit boek. Het voelt dan ook niet meer dan logisch dat ik dat aan de broertjes Gesser opdraag. Isay en Noah, dit boek is voor jullie. We hebben elkaar nooit ontmoet, en toch heb ik het gevoel dat ik jullie ken. Jullie worden gemist.

Hoe moeilijk het soms ook is, het is voor mij een voorrecht om te werken met de dood. Het zorgt er elke dag weer voor dat ik besef en voel dat ik leef.

De broers Isay en Noah Gesser

Erehaag voor Isay en Noah Gesser

De broertjes Gesser

Hoor ik dit nou goed? Ik moet even schakelen. Een jongen van zestien en een van achttien. Twee broers. Allebei in één klap dood. Dat hoort niet, dat mag niet, dat kan toch ook gewoon niet?

Het is een rustige zaterdagochtend. Ik heb uitgeslapen en lig nog op bed als ik word gebeld door de tante van de jongens. Ze vertelt me over het verschrikkelijke ongeluk en vraagt of ik hen kan helpen. Ik twijfel geen moment, kleeft me aan en spring in de auto om naar de ouders toe te gaan. Onderweg merk ik dat ik nerveus word. Deze twee mensen hebben zojuist hun beide kinderen verloren. Wat ga ik aantreffen? Kunnen ze dit gesprek al wel aan? Wat nou als ik niet uit mijn woorden kom? Dat dit heel intens wordt, staat vast.

Niet veel later bel ik met knikkende knieën aan. Een vriendelijk ogende man doet open en stelt zich voor als de vader van de twee jongens. Niets ingestort, geen zielig hoopje mens. Hij probeert juist mij gerust te stellen. Hoe bijzonder.

Zo kalm als de vader is, zo emotioneel is de situatie in de woonkamer. Moeder, opa, oma, vriendinnetjes, vrien-

den, neefjes, ooms, tantes ... de ruimte zit vol met mensen. Er heerst totale verslagenheid, paniek, het is de hel. Ik kan niets anders doen dan plaatsnemen aan tafel en luisteren. Iedereen de ruimte geven om te vertellen en te delen. Vol trots vertellen ze mij over de broers. Dat de jongste voetbalde bij Ajax en de oudste supermuzikaal was. Ik krijg filmpjes en foto's van Isay en Noah in actie te zien. Twee knappe gozers, genietend van het leven. Ze waren onderweg naar het voetbalveld toen hun auto van de weg raakte en ze in een poging dat te corrigeren op een tegemoetkomend taxibusje knalden. Alle hulp kwam te laat, ze waren op slag dood.

De jongens liggen nu nog in het ziekenhuis en de familie geeft aan ze graag thuis te willen hebben, dus dat is waar we beginnen. Ze hebben Surinaamse roots, daarom regel ik dat de jongens eerst naar een uitvaartcentrum worden gebracht voor een rituele wassing, en daarna zo snel mogelijk naar huis komen. Ik zet alles in gang en we spreken af dat ik de volgende ochtend terugkom. Vermoeid en wat bedrukt loop ik naar buiten. Maar ik ben ook gemotiveerd. Deze mensen zijn gebroken, maar willen een afscheid dat hun jongens eer aan doet. We gaan alles op alles zetten om een dag te organiseren die hun leven viert.

Een van de redenen waarom ik ooit voor mezelf ben begonnen is dat ik zelf kan bepalen hoe ik mijn tijd in-deel. Ik wil op maat werken en niet vastzitten aan beleid of bepaalde uren per uitvaart. Deze week staat dan ook

voor honderd procent in het teken van de broertjes Gesser. Ik heb die ruimte nodig om de rust en het overzicht te bewaren, maar die volledige aandacht is ook wat de jongens en hun familie verdienen.

Een week lang leven we intens met elkaar naar dat ene moment toe, het afscheid. Ik ga elke ochtend bij de ouders langs om alles te regelen en te kijken hoe het met hen gaat. En telkens weer sta ik versteld van hun kracht en positiviteit. Hoe brengen ze het op om op zo'n verdrietig moment in hun leven nog voor anderen te zorgen? Ze troosten bekenden van hun zoons, andere familieleden, en ook voor mij hebben ze oog en tijd. Dat ik goed voor mezelf moet zorgen, want de dag van de uitvaart zal behoorlijk heftig worden. Ze denken zelfs aan mijn bedrijf. Er is veel media-aandacht en ze hopen dat ik door dit afscheid meer business krijg. Het voelt voor mij als een beschamende gedachte, maar voor hen is het logisch. Ze willen zich niet laten leiden door verdriet, maar door liefde. Natuurlijk zijn ze kapot, maar de liefde voor de jongens geeft hun kracht en ook zin aan deze week, want hun kinderen verdienen een fantastisch afscheid.

En dat komt er. De uitvaart is een dagvullend programma met alles waar de jongens van hielden. Nog één keer langs opa en oma, nog een laatste rondje door de buurt, langs de plek waar de oudste zijn vriendin verkeerend vroeg, langs de Johan Cruijff ArenA, waar een indrukwekkende erehaag van spelers van Ajax en het Neder-

lands elftal klaarstaat. Er zijn Surinaamse rituelen en een immens grote ceremonie met talloze speeches en na afloop een drankje met alle snacks die de jongens lekker vonden. Popcorn, kipkluijes, Surinaamse hapjes, sushi, noem het maar op. Daarna is het tijd om écht afscheid te nemen. Als iedereen vertrokken is, sluiten de ouders de twee kisten en begeleiden hun zoons naar de ovenruimte van het crematorium. Zo eindigt de dag met dat waarmee het leven van de jongens ooit is begonnen: de liefde van hun ouders.

Het is een uitvaart die ik nooit zal vergeten en tegelijkertijd een waarvan ik hoop dat die nooit wordt overtroffen, want wat een verschrikkelijke situatie. Ik heb zo ontzettend veel geleerd van deze lieve ouders, en we hebben dan ook nog altijd contact. Dat is niet gebruikelijk, maar na het beleven van zo'n intense week samen voelt het gek om elkaar helemaal los te laten. En dus sturen we elkaar af en toe nog een bericht. En bij ieder contact komen die kracht en liefde weer naar boven. Deze mensen zijn ongelofelijk dapper en sterk, maar dat betekent niet dat ze niet rouwen. Hun verdriet is hun vuur. Alles wat ze doen komt voort uit de liefde voor hun zoons. Dat is hoe de jongens nu voor de ouders voortleven, totdat ze elkaar ooit weer zien.

De clown

Muziek testen, kaarsen klaarzetten, nog een laatste blik op de aula ... Ja, het ziet er goed uit. We zijn er klaar voor. Laat de familie en de genodigden maar komen.

Even later open ik de deuren en start mijn collega muziekstuk nummer één; 'De clown' van Ben Cramer. Terwijl de familie samen met alle andere mensen binnenkomt en plaatsneemt op de stoelen, merk ik op dat deze uitvoering van 'De clown' iets meer uptempo is dan ik had gedacht. Maar ik hoor ook Ben Cramer en als ik om me heen kijk, lijkt niemand afwijkend op de muziek te reageren. Zal wel goed zijn dan.

Alle mensen zitten en praten op zachte toon met elkaar in afwachting van de ceremonie. Dan schalt het refrein door de aula:

De herinnering blijft aan die clown met z'n lach.

Zodra ik de dikke carnavalsbeat onder het refrein hoor, kan ik wel door de grond zakken. Het verzoek van de familie was de oorspronkelijke uitvoering. Niet deze hoempapaversie. En ik weet ook meteen: dit is mijn schuld.

Deze locatie heeft geen muziekdatabase en dus moest ik zelf de muziek als mp3-bestand aanleveren. Bij het downloaden heb ik alle nummers gecheckt, maar slechts een paar seconden. Te weinig om te horen dat Ben Cramer eigenlijk in een après-skihut stond. En de overledene is ook nog eens iemand van in de tachtig. Ik kan mezelf wel voor mijn kop slaan. Mijn collega van de uitvaartlocatie kijkt me vragend aan. ‘Dit is volgens mij niet de goede uitvoering?’ ‘Ik weet het wel zeker,’ antwoord ik met een zucht.

Gek genoeg reageert niemand en praat iedereen rustig door. Daarom besluit ik het nummer aan te laten staan. Ik wil de familie ook niet attenderen op iets wat ze niet in de gaten hebben en er zo juist een ding van maken. Mijn ervaring is dat als een familie niet tevreden is, je dat echt wel doorhebt. Zo is het een keer eerder verkeerd gegaan met de muziek, maar toen had de familie de muziek zelf gedownload en aangeleverd. Zij hadden de nummers ook niet volledig gecheckt en dus luisterden we niet naar ‘Someone like you’ gezongen door Adèle, maar gezongen door een of andere coverartiest die de uithalen net niet haalde. Dat eindigde erin dat de familie mij gebaarde of ik het nummer alsjeblieft af kon zetten. Afschuwelijk. Maar in dit geval lijkt de familie oké en dus laat ik het zo. De rest van de ceremonie zit ik met samengeknepen billen, want wat als die andere nummers ook niet goed zijn? Gelukkig blijft het bij ‘De clown’.

Later bij de koffietafel komt een van de kinderen naar me toe. ‘Goh, dat was een lekkere beat bij binnenkomst.’

Ze glimlacht naar me. Het was dus wel opgevallen. Ik kan me niet anders dan verontschuldigen, maar echt nodig vindt ze dat niet. Gelukkig is dit een familie waar ik een enorme klik mee heb, en was dit een luchtig afscheid waarbij ook veel grappige dingen werden verteld en veel werd gelachen. Dit was voor hen alleen maar heel smakelijk en paste eigenlijk perfect bij hun overleden vader, die ook wel van een geintje hield. Hij had hier vast hartelijk om kunnen lachen. Het is voor mij weer een bewijs dat de dood en een afscheid – afhankelijk van de situatie uiteraard – niet altijd zwaar en beladen hoeven te zijn. Dat weten we stiekem ook wel, maar toch zitten stereotypen als alles zwart en plechtig erg diep. Gelukkig zie ik wekelijks hoe kleurrijk en soms bijna gezellig het ook kan zijn. Afscheid nemen is net zo goed iemand vieren.

Een jaar later word ik door dezelfde familie gebeld. Dit keer is moeder overleden. Het gesprek komt na een tijdje weer op ‘De clown’ en hoe hard ze daar nog altijd om moeten lachen als het op feesten en partijen ter sprake komt. Ik lach mee. Kan gebeuren, verzekeren ze me. Maar of ik bij deze uitvaart de muziekstukken toch even extra wil checken. Dat hoeven ze mij niet meer te zeggen. Sinds die ene keer dubbelcheck ik dat namelijk consequent. Maar vergeten zal ik het nooit, want tja:

De herinnering blijft aan die clown met z'n lach.

In *Leven met de dood* geeft Iede Hoorn (1986) een bijzondere inkt in zijn werk en leven als uitvaartverzorger. Het contact met de nabestaanden, het verzorgen van een lichaam, uiteenlopende verzoeken, kleine uitvaarten, over-the-top-uitvaarten, dingen die misgaan, gebeurtenissen die hem altijd bijblijven; als Iede's telefoon gaat, weet hij nooit in welke situatie hij die dag gaat belanden. Wat hij met zijn ervaring als uitvaartverzorger inmiddels wel weet, is dat de dood veel meer is dan zwarte kleding en koffie met cake. De dood is verdrietig, soms schrijnend, maar vaak ook mooi, liefdevol en zelfs grappig. Met het delen van zijn verhalen wil Iede een nieuwe blik op de dood werpen in de hoop dit thema meer bespreekbaar te maken.

**KOS
MOS**

NUR 320
KOSMOS UITGEVERS,
UTRECHT/ANTWERPEN

9 789043 929080

www.kosmosuitgevers.nl